

Bilaga 1

Lägesbild 2023

Samverkansöverenskommelse mellan Stockholms stad och Polisregion Stockholm

Östermalms stadsdelsförvaltning, utbildningsförvaltningen och
lokalpolisområde Norrmalm

Innehåll

Lägesbild.....	2
Sammanfattning lokal lägesbild.....	2
Inledning.....	3
Syfte.....	3
Källor.....	3
Beskrivning av stadsdelsområdet	4
Geografiskt ansvarsområde	4
Befolkningsfakta.....	4
Beskrivning av lokalpolisområdet.....	5
Geografiskt ansvarsområde	5
Medborgarlöften.....	5
Beskrivning av brottsligheten	5
Beskrivning av tryggheten	11
Prioriterade samverkansområden	16
Lokalt prioriterade samverkansområden.....	16
Stadsövergripande prioriterade samverkansområden.....	17
Sammantagen bedömning av lokal lägesbild.....	23

Lägesbild

Sammanfattning lokal lägesbild

Östermalmsborna är trygga, välutbildade och har låg arbetslöshet. Brottsligheten är relativt låg, för att tillhöra city, trots god tillgång på exempelvis narkotika. De anmälda brotten koncentreras normalt kring de restaurang- och krogtäta områdena kring Stureplan, knutpunkter och till viss del vissa turistmål.

De flesta brottsoffer och förövare bor inte på Östermalm. Stadsdelen har inte bara ett omfattande krog- och restaurangliv utan även många stora arbetsplatser och skolor som dagligen drar till sig besökare från hela Stockholm. Det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet riktar sig därmed till alla som vistas i stadsdelen.

Östermalmsborna uppfattar generellt sin närmiljö som trygg. Olika trygghetsmätningar, medborgardialoger och brottsstatistik visar dock på lokala utmaningar. Framförallt finns en upplevd otrygghet kopplad till vissa platser. Östermalm är en väldigt tydligt uppdelad stadsdel som lämpar sig väl för att samverka kring olika specifika platser. Samverkan med flera aktörer inom ett område och genomförandet av exempelvis fysiska åtgärder leder ofta till att göra stadsdelen tryggare. Strandvägen är ett sådant exempel där såväl boende som näringsidkare upplever att den tidigare fordonsrelaterad brottslighet och ordningsstörningar minskat och tryggheten ökat.

Under pandemin minskade de polisanmälda brotten avsevärt inom många områden i stadsdelen, vilket var en direkt återspeglning av rådande restriktioner. Under 2022 ser vi en återgång till nivåer som rådde innan pandemin. Exempel på brott som inte har kommit ikapp nivåerna som fanns innan pandemin är personrån, bostadsinbrott och fickstölder. De ligger fortfarande på låga nivåer.

Det som sticker ut under 2022 är användningen av lustgas bland ungdomar och unga vuxna, resultat i Stockholmsenkäten som åter pekar på högt bruk av alkohol och andra droger bland ungdomar på Östermalm samt en tillåtande attityd hos föräldragruppen. Annat som kristalliserats ut är viss upplevd otrygghet kopplad till Karlaplan samt att bedrägerier mot äldre skenat.

Lägesbilden stämmer till stora delar överens med förväntan som fanns inför 2022. Och mycket arbete pågår redan kopplat till problembilden som finns på Östermalm.

Inledning

Stockholms stad och polisregion Stockholm tecknade den 4 november 2019 en övergripande samverkansöverenskommelse som gäller tillsvidare. Överenskommelsen ligger till grund för lokala överenskommelser mellan stadens förvaltningar och bolag samt lokalpolisområdena. I arbetet tas en gemensam lägesbild fram. Denna lägesbild omfattar framförallt stadsdelen Östermalm, inom Norrmalms lokalpolisområde. Lägesbilden ligger till grund för prioritering av gemensamma insatser och åtgärder.

Syfte

Lägesbilden syftar till att tydliggöra lokala prioriterade samverkansområden, stadens prioriterade samverkansområden, samt identifiera vilka problemområden som kräver gemensamma åtgärder/insatser. Lägesbilden är gemensam för staden och polisen.

Källor

- Brottsstatistik, BRÅ från www.bra.se (prel statistik för 3 kvartal 2022)
- [Lustgas bland unga 2022 - CAN](#)
- Medarbetar- och samverkanspart dialoger (digitalt), Stockholms stad, 2022
- Medborgardialoger (digitalt), polisen år 2022
- Medborgarundersökningen 2022, Stockholms stad
- Nationella trygghetsundersökningen (NTU), Brå år 2022
- Polisens trygghetsmätning, 2021
- Stockholms stads medborgarundersökning 2022
- Stockholms stads områdesfakta (stockholm.se)
- Stockholms stads trygghetsmätning år 2020
- Stockholmsenkäten år 2022 [Undersökning om ungdomars levnadsvanor – Stockholmsenkäten - Stockholms stad \(start.stockholm\)](#)
- Stockholms stads verktyg för stadsmiljö, ”Tyck till”
- Status - Polisen
- Utbildningsförvaltningen lägesbild 2022, Östermalm

För att få en bredare bild av läget på Östermalm kompletterats statistik med medarbetardialog och samverkanspartsdiallog, digitalt. Frågor har skickats ut till olika parter som kan kopplas till det förebyggande arbetet i stadsdelen och som fått en möjlighet att lämna sin bild¹.

---

¹ Parterna är föräldravandrarna, preventionsenheten, förskoleavdelningen, parkmiljöavdelningen och trafikkontoret.

Beskrivning av stadsdelsområdet

Geografiskt ansvarsområde

Östermalms stadsdelsområde omfattar stadsdelarna Östermalm, Hjorthagen, Gärdet, Södra och Norra Djurgården. Området består till stor del av grönområden, bland annat delar av Nationalstadsparken som huvudsakligen förvaltas av Kungliga Djurgårdsförvaltningen. Norra Djurgårdsstaden, som är ett stadsutvecklingsområde, innefattar även hamnen med gods- och passagerartrafik, oljehamnen i Loudden, Fortums kraftvärmeverk samt Frihamnen och Värtahamnen.

Inom stadsdelen finns en rad stora arbetsplatser som exempelvis KTH, Stockholms Universitetet, SVT, SR, TV 4 och Försvarsmakten. Det finns totalt 7 kommunala grundskolor på Östermalm varav 2 är högstadieskolor och på en tredje håller högstadiet på att byggas upp. Det finns även 12 fristående grundskolor geografiskt placerade i Östermalms stadsdel. Totalt finns 7 gymnasieskolor i stadsdelen, varav 1 är kommunal. Knappt 50 procent barn och ungdomar i åldern 6-15 år som är skrivna på Östermalm går i kommunal grundskola. Östermalm är också den enda stadsdelen i staden med fler elever i fristående skolor än i kommunala skolor.² Andelen elever som reser in från andra stadsdelar eller kommuner för att gå i skolor på Östermalm är hög. Kunskapsresultaten för de kommunala skolorna i stadsdelen är höga och ligger klart över stadens snitt, i både årskurs 6 och 9.

Inom stadsdelsområdet finns många besöksmål. Södra Djurgården med Skansen, Gröna Lund och Vasamuseet lockar årligen cirka tio miljoner besökare. De sydvästra delarna av stadsdelsområdet är krogtäta, särskilt kring Stureplan. En rad stora publika evenemang äger årligen rum inom stadsdelen, exempelvis idrottsarrangemang och konserter på Stockholm Stadion och Gärdet.

Befolkningsfakta³

Inom stadsdelsområdet bor cirka 80 000 personer⁴. Medelåldern är hög men föryngring sker genom inflyttning samt byggnation av studentbostäder. Bostäderna inom stadsdelsområdet består nästan uteslutande av flerbostadshus, cirka 60 procent är bostads- eller äganderätter. Andelen privata hyresfastighetsägare är hög och andelen lägenheter med 4 r o k eller större är högre än genomsnittet. Östermalm har även en lägre andel invånare med utländsk bakgrund jämfört med staden.

---

² Lägesbild från utbildningsförvaltningen, 2022.

³ Stockholms stads områdesfakta.

⁴ Prognosen är att det 2031 kommer att bo över 85 000 personer på Östermalm.

Andelen arbetslösa är låg liksom andelen med ekonomiskt bistånd. Utbildnings- och inkomstnivån är högre jämfört med stadens snitt. Östermalms har vidare ett lågt antal ohälsodagar och valdeltagandet, som anses vara ett mått på delaktighet, är högre än i staden.

Beskrivning av lokalpolisområdet

Geografiskt ansvarsområde

Polismyndigheten är indelad i sju polisregioner varav region Stockholm är en. Polisregion Stockholm omfattar fyra polisområden; Stockholm Nord, City, Syd samt Gotland. Lokalpolisområde Norrmalm ingår i polisområdet Stockholm City och omfattar stadsdelsområde Kungsholmen, Norrmalm, Östermalm samt Lidingö stad.

Medborgarlöften

En medborgardialog har genomförts av polisen under 2022, anpassad med anledning av pandemin. Den genomfördes genom en digital enkät där länken spreds till medborgare på olika sätt, både genom fysiska möten och digitalt. Enkäten var tillgänglig mellan 1 februari till 17 mars 2022. 272 personer boendes på Östermalm svarade på enkäten. Resultatet visar att närmare $\frac{3}{4}$ -delar av de svarande, för hela lokalpolisområdet, känner sig ganska trygga eller mycket trygga i sitt område. Av de som angav att de upplever otrygghet var den främsta orsaken oron för hot och våldsbrott, narkotikabrottslighet, samt inbrott. De svarande vill att polisen prioriterar arbete mot personrån, samt bruk och försäljning av narkotika

Medborgarlöftena tas fram av polisen och är deras löfte till medborgarna. Därmed har Östermalms stadsdelsförvaltning ingen del i polisens medborgarlöften. Medborgarlöftet för 2023 är under bearbetning och kommer stå färdigt under inledningen av året.

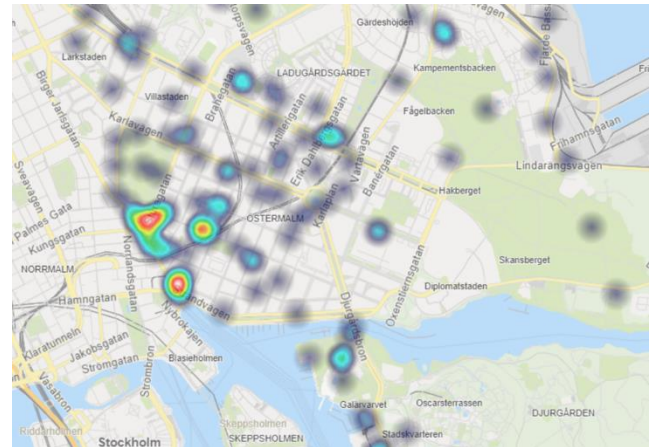
Beskrivning av brottsligheten

Östermalmsborna rapporterar generellt mindre utsatthet jämfört med snittet i staden. Brottsligheten på Östermalm är ofta kopplad till besöksnäringen och det omfattande krog- och restauranglivet där många människor träffas på små ytor och alkohol och andra droger förekommer. Även den omfattande turismen och de besöksmål som finns inom stadsdelsområdet lockar till sig kriminella, exempelvis ficktjuvar.

Våld och rån

Misshandel utomhus är ofta kopplat till alkohol som bidrar till våld och hot. Krogmiljön är också en arena för kriminella och våldet ökar under sommarmånaderna. Anmälda misshandel utomhus kan framförallt ses i de områden där det finns många krogar och restauranger, exempelvis kring Stureplan och Nybrogatan. Se figur 1.

Under 2022 syns en ökning i antalet polisanmälda misshandel utomhus jämfört med föregående år. Anmälningarna har dock inte kommit upp i nivå som rådde innan pandemin, det är en succesiv återgång. Även den självrapporterade utsattheten för misshandel har minskat inom polisområde Norrmalm, som Östermalm tillhör⁵.

Figur 1 Anmälda misshandel utomhus 1 jan-31 okt 2022. Källa: Polisen

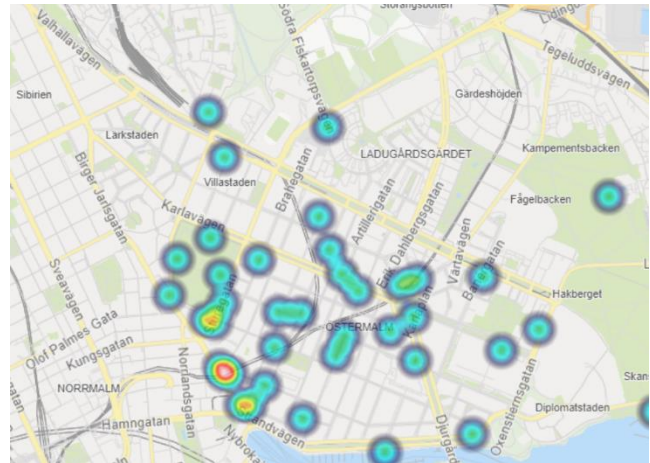
Mönstret syns även i Stockholmsenkäten⁶ för 2022 där det framkommer att färre ungdomar uppgett att de blivit utsatta för hot och våld på Östermalm, jämfört med mätningen 2020. Mätningen 2022 avser perioden under pandemin.

Under pandemin fanns tendenser som tyder på att anmälningar om våld i nära relation ökat. Materialet är svårhanterat och behöver tolkas med försiktighet, då anmälningsbenägenheten är låg och mörkertalet i denna brottskategori är stor. Lokalpolisområde Norrmalm och Östermalms stadsdel kommer under 2023 arbeta vidare med att utveckla arbetet i denna brottskategori, inom ramen för samverkan kring utsatta och sårbara brottsoffer. Lokalpolisområde Norrmalm och Polismyndigheten bedriver bland annat ett strukturerat utvecklingsarbete inom ramen för Initiativ Gryning, som kommer vidareutvecklas under 2023.

⁵ NTU, Brå, 2022. Även oron för att utsättas för misshandel har minskat inom polisområde Norrmalm, som Östermalm tillhör.

⁶ Enkäten genomförs vartannat år bland elever i år 9 och år 2 på gymnasiet.

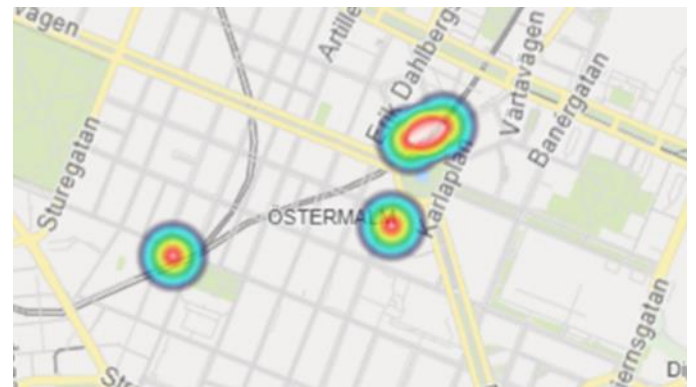
Rån sker normalt sett koncentrerat i anslutning till krogarna, snabbmatställen och kollektivtrafiken där gärningspersonerna hittar sina offer.⁷ Under pandemin, då restriktioner rådde, minskade både antalet besökare och rånen i city. Rånen har fortfarande inte kommit upp i nivåerna som rådde innan pandemin. Däremot syns en tydligare ansamling kring krog- och nöjestäta områden i anslutning till Stureplan. Se figur 2.

Figur 2 Alla anmälda rån 1 jan -31 okt 2022. Källa: Polisen

I NTU 2022 rapporteras såväl en lägre utsatthet liksom oro för att utsättas för personrån⁸.

På Östermalm är andelen pojkar i årskurs 9 som blivit rånade under de senaste 12 månaderna oförändrad sedan 2020 och ligger högst i staden. För flickor i åk 9 samt båda könen i åk 2 så ser utvecklingen omvänd och positiv ut, färre uppger att de blivit rånade.

Figur 3 Anmälda rån där målsägande är under 18 år den 1 jan-31 okt 2022. . Totalt fem brott med målsägare under 18 år, 49 brott totalt. Källa: Polisen

Det är även en minskning av andel flickor och pojkar som uppgett att de blivit bestulna de senaste 12 månaderna. Tendensen är också att färre uppger att de anmält detta till polisen.⁹

Fickstölder sker vanligtvis på välbesökta platser som i krogmiljö, restauranger, kollektivtrafiken och i butiker. Turistmål är särskilt utsatta och under sommaren ökar fickstölderna. De polisanmälda fickstölderna minskade på Östermalm under pandemin då exempelvis ligger som normalt sett dyker upp under turistsäsongen inte kom in i landet och att en stor del av turismen uteblev. Den självrapporterade utsattheten för fickstölder fortsatte minska under 2022, trots hävda restriktioner. De polisanmälda fickstölderna på Östermalm har ökat något under 2022. Men nivåerna är fortfarande inte ikapp de som rådde före pandemin.

⁷ Stureplan, Östermalmstorg med närområde är normalt mest drabbat då det finns en stor ansamling av krogar och restauranger där. Även turistmål sticker ut när det gäller fickstölder.

⁸ NTU, Brå, 2022. Resultatet rör polisområde Norrmalm som Östermalm tillhör.

⁹ Stockholmsenkäten 2022, Stockholm stad.

Narkotika

Krogarna runt Stureplan är ett av lokalpolisområdets stora problemområden när det gäller narkotikabrott. Då narkotikabrott är ett upptäcktsbrott är antalet anmälningar direkt kopplat till hur aktiva polis och ordningsvakter är. I Stockholm stads trygghetsmätning 2020 liksom i NTU 2022 uppger få av Östermalmsborna att de uppfattar narkotika som ett problem i sitt närområde. En förklaring till detta kan vara att narkotikabruk och handel till stor del sker på krogen eller i slutna miljöer.

Lustgasanvändning har blivit ett nytt och snabbt ökande problem bland unga. Användningen är kopplad till såväl unga vuxna i krogmiljön som bland tonåringar. Lustgasen används i berusningssyfte ofta i samband med fest och alkoholkonsumtion. Bruket är inte olagligt men kan ha negativa hälsoeffekter, både på kort och lång sikt.

Enligt Stockholmsenkäten, där frågan ställts om sniffning/boffning har en ökande andel unga i årskurs 9 svarat att de använt lustgas. År 2022 infördes även frågor om lustgas i CAN:s, Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, nationella skolundersökning i åk 9 och åk 2 på gymnasiet. Där framkommer att lustgasanvändandet i åk 2 är betydligt vanligare än vad som framkommer i Stockholmsenkäten samt att användandet tydligt hänger samman med användning av alkohol, narkotika och tobak¹⁰. Lokalpolisområde Norrmalm följer denna utveckling och de juridiska aspekterna kring huruvida lustgas ska förbjudas att säljas. Med nuvarande lagstiftning är det svårt att komma åt försäljningen. Under 2022 börjande lokalpolisområde Norrmalm arbeta med reglerna kring ambulerande försäljning och befintliga förbud mot detta på *vissa* platser i Stockholms innerstad, däribland Stureplan. Detta arbete gav viss effekt under året.

Rave och olovliga fester

Rave utomhus är ett återkommande och säsongsbetonat problem i stadsdelsområdet. Det brukar pågå från april till september, från midnatt till klockan nio på morgonen och oftast under helger. Urval av brott som förekommit i samband med rave är narkotikabrott, skadegörelse, klotter och i form av att grannar blir ofredade av exceptionellt hög musik nattetid. Under pandemin förekom ett flertal olovliga fester utomhus i city, bland annat på Östermalm. Både arrangörer och besökare var ofta väldigt unga. Under 2022 har det knappt förekommit några utomhusfester av den här typen i city, vilket kan förklaras av att krogar och fester, efter hävdade restriktioner, åter bedrevs inomhus.

---

¹⁰ [Lustgas bland unga 2022 - CAN](#)

Bostadsinbrott

Inbrott i bostad har minskat stadigt sedan 2017. Statistiken¹¹ visar att flest inbrott sker under årets ledigheter och oftast under dagtid på vardagar. Tillvägagångssätt varierar, alltifrån uppbrutna dörrar till användande av dyrkar och låsslungor. I vissa fall tar sig gärningspersonerna in genom olåsta fönster, dörrar eller balkongdörrar.

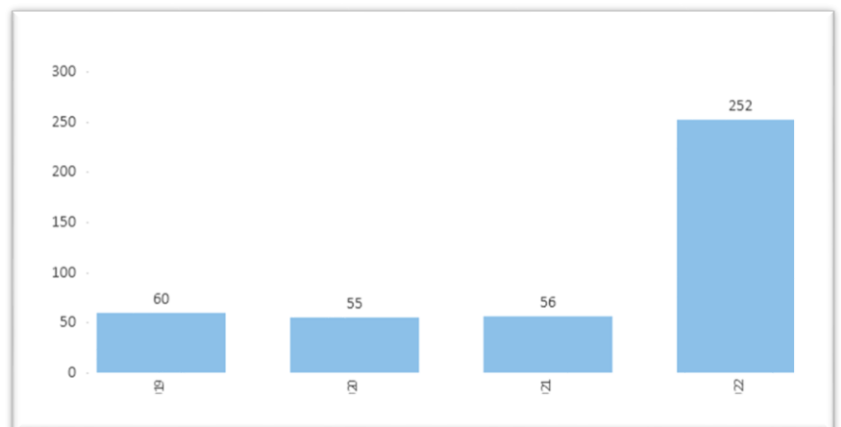
Under 2020-21 minskade bostadsinbrotten, vilket troligen var ett resultat av pandemin, då fler vistades i hemmiljö/arbetade hemifrån. Internationella ligor kom inte heller in i landet på grund av restriktioner. På Östermalm syns en fortsatt kraftig minskning av fullbordade bostadsinbrott även under 2022. Minskningen kan troligen förklaras av att de ligor som tidigare till stor del ägnade sig åt bostadsinbrott, numer ägnar sig åt annan brottslighet.

Sedan 2015 har lokalpolisområde Norrmalm arbetat med Granssamverkan i flerbostadshus. Syftet är att bostadsrättsföreningar och fastighetsbolag genom granssamverkan ska öka kunskapen och förståelsen för att skydda sig mot inbrott. I slutet av 2022 uppgick antalet uppstartade granssamverkansområden till 308 stycken på Östermalm, vilket är en ökning med 31 sedan utgången av 2021¹²

Bedrägeribrott

Bedrägeri är ett av de vanligaste brotten i Sverige. De polisanmälda brotten ökade kraftigt under 2022 jämfört med föregående år. Enligt Brå är mörkertalet för bedrägerier stort, långt fler uppger att de utsatts än vad anmälningsstatistiken visar.

Bedrägerier har i många fall internet som arena. Alla ålders-kategorier drabbas av bedrägeribrott men vissa utsatta är mer sårbara, exempelvis äldre och funktionsnedsatta¹³. Omkring 8 procent av anmälda bedrägerier i Sverige drabbar en

Alla anmälda bedrägeribrott mellan 1 jan – 31 okt, brottsoffer 65 år eller äldre. Mellan åren 2019 – 2022. Källa STATUS Polismyndigheten.

¹¹ Uppgifterna hämtas från polisens system för verksamhetsuppföljning.

¹² Till och med nov 2022.

¹³ Definition från Brå "Person som blivit utsatt för brott på grund av hög ålder, eller som uppfattats ha nedsatt motståndskraft till följd av hög ålder, fysiskt eller psykiskt funktionshinder, vilket gärningspersonen har utnyttjat. Med hög ålder avses generellt sett personer 65 år eller äldre."

Diarienummer:

Sid 9 av 23

Lokalpolisområde Norrmalm: A712.651/2022

Utbildningsförvaltningen: UTBF2022/799

Östermalms stadsdelsförvaltning: ÖST 2022/959

äldre eller funktionsnedsatt person. Men 44 procent av bedrägerierna genom social manipulation¹⁴ drabbar denna grupp.

Äldre är en särskilt utsatt grupp, särskilt för olika former av bedrägerier. Äldre är också en målgrupp för stölder i hemmen då tjuvar lurar sig in genom att utge sig för att vara reparatörer, vårdpersonal, poliser m.m. Bedrägerierna kopplas idag till kriminella nätverk som får in enorma belopp på denna typ av svårlöst brottslighet.

Analys av brottsligheten på Östermalm 2022

Östermalm är en stadsdel med normalt sett stor andel besökare dagligen till skolor, arbetsplatser, butiker, krogar/restauranger samt olika turistmål. Den minskade besöksfrekvensen under pandemin innebar en tillfällig minskning i brott som framförallt kan kopplas till platser där många personer vistas, trängsel lätt uppstår och alkohol ofta förekommer. När restriktionerna hävdes noterades en stadigt ökande mängd anmälda brott, framförallt kopplad till besöksnäringen. Under 2022 har återgången fortsatt och närmar sig nu nivåer som var innan pandemin.

Minskningen av polisanmälda bostadsinbrott har pågått sedan 2017, som var ett toppår. Denna minskning har fortsatt även efter pandemin, vilket troligen kan förklaras av att de grupperingar som tidigare ägnade sig åt bostadsinbrott har gått över till att begå bedrägerier. Polisanmälda bedrägerier, såväl försök som fullbordade, ökar kraftigt. På Östermalm har såväl polisen som stadsdelsförvaltningen gått ut med förebyggande material och kampanjer vid upprepade tillfällen. Polisen tycker sig dock se en ökande andel försök till bedrägerier, vilket skulle kunna vara ett resultat av informationskampanjerna som gjort de svårare för de kriminella att lyckas.

Under 2022 inträffade *en* skjutning på Östermalm, med två skadade, men som inte direkt kan kopplas till kriminella gäng. En farhåga är dock, i och med att kroglivet nu återgår till läget innan pandemin, att även nätverkskriminella börjar röra sig allt mer i city. Det riskerar att resultera i ett ökat antal konfrontationer i city och då även på Östermalm.

Under 2022 har problemen på Strandvägen, kopplat till personer som framför fordon vårdslöst men även en ordningsproblematik, lugnat ner sig betydligt efter framförallt genomförda fysiska förändringar i miljön.

---

¹⁴ S.k. social engineering, är en form av missbruk av förtroenderelation då gärningspersonen tar kontakt och förmår hen att begå eller låta bli att begå en handling genom att utnyttja en förtroenderelation, i syfte att ge ekonomisk vinning till gärningspersonen. Inkluderad i denna kategori är romansbedrägerier, investeringsbedrägerier, befogenhetsbedrägerier samt 'annan typ'. (Brå)

Beskrivning av tryggheten

På Östermalm rapporterar de boende generellt högre upplevd trygghet och mindre utsatthet jämfört med Stockholms innerstad, staden och även över tid¹⁵. I Stockholms stads trygghetsmätning¹⁶ 2020 kan man se att oron för att utsättas för någon typ av brott har minskat sedan mätningen 2017¹⁷, både i staden och på Östermalm. Ser man över tid, sedan 2008, är den rapporterade tryggheten dock relativt stabil på Östermalm.

Även i stadens Medborgarundersökning¹⁸ för 2022 är den självdeklarerade tryggheten på Östermalm hög liksom i Stockholmsenkäten, som genomförs vartannat år i åk 9 och åk 2 på gymnasiet, syns att unga på Östermalm uppger att de i hög utsträckning är trygga. Dock upplever sig flickorna i båda årskurserna något otryggare jämfört med 2020. I polisens trygghetsmätning¹⁹ som genomfördes för andra gången 2021 syns att tryggheten på Östermalm är hög och har ökat i stadsdelen mellan mätningarna, vilket stämmer överens med stadens trygghetsmätning.

Tryggheten hög utomhus

Även i stadens Medborgarundersökning²⁰ för 2022 är den självdeklarerade tryggheten på Östermalm hög. Såväl att röra sig utomhus ensam på kvällstid som att tryggheten i allmänhet och i parker i synnerhet ligger långt över stadens snitt.²¹ Unga på Östermalm uppger också i hög utsträckning är trygga. De känner sig mer trygga i området en sen kväll, än unga i staden i stort. Flickor känner sig mer otrygga än pojkar men för båda ökar otryggheten något över tid, dock mest för flickor i den senaste mätningen.²²

I polisens trygghetsmätning har tryggheten ökat på kvällstid till mätningen 2021 hos Östermalmsborna. Det är dock mer än dubbelt så vanligt bland kvinnor än män att

---

¹⁵ I Stockholms stads medborgarundersökning (2022, Östermalm) så ligger andelen som uppger att de uppfattar stadsdelen som trygg att bo i stabilt på 85 procent. Medborgarundersökningen genomförs årligen och besvarades 2022 av 366 personer på Östermalm vilket motsvarar en svarsfrekvens på 49 procent.

¹⁶ Stockholms stads trygghetsmätning har genomförts vart tredje år sedan 2008 och är en viktig källa för hur Stockholmarna upplever sin trygghet och utsatthet.

¹⁷ Stockholms stads trygghetsmätning 2020. Östermalm hade en svarsfrekvens på 48 procent i 2020 års mätning, något lägre än staden som hade 52 procent. Mätningen genomförs vart tredje år. Trygghetsmätningen 2017 genomfördes under perioden för terrordådet på Drottninggatan, vilket troligen påverkat otryggheten.

¹⁸ Medborgarundersökningen 2022 besvarades av 366 boendes på Östermalms vilket är en svarsfrekvens på 49 procent.

¹⁹ Polisens trygghetsmätning genomfördes 2020 och 2021.

²⁰ Medborgarundersökningen 2022 besvarades av 366 boendes på Östermalms vilket är en svarsfrekvens på 49 procent.

²¹ I polisens trygghetsmätning, där samma fråga är ställd, är det en något högre andel på Östermalm som uppger att de är otrygga i den här situationen än i stadens mätning.

²² Stockholmsenkäten 2022.

känna sig otrygg kvällstid på Östermalm²³. Vidare så är andelen på Östermalm som uppger att de är ”oroliga för att kvälls- eller nattetid gå hem ifrån den tunnelbanestation/pendeltågs-station/ tvärbane-station som ligger närmast där de bor därför att de skulle kunna utsättas för brott”, något lägre än stadens snitt²⁴. Östermalm utmärker sig dock som den otryggaste innerstadsstadsdelen och det är särskilt kvinnor som är otrygga.

Oro för rån

En oro för att utsättas för rån syns i såväl stadens trygghetsmätning som i polisens medborgardialoger. I polisens genomförda medborgardialog ansåg de tillfrågade också att rån var en av de viktigaste frågorna för polisen att arbeta med inom lokalpolisområdet. Oron syns dock inte i NTU 2022, där minskar oron att utsättas för rån i lokalpolisområde Norrmalm.

Antalet polisanmälda rån under 2022 är i princip detsamma som 2021 och ser man flera år tillbaka har det skett en minskning. Utsattheten för rån bland unga, exempelvis i åk 9 är oförändrat sedan förra mättillfället enligt Stockholmsenkäten. Därmed verkar inte oron för rån följa utvecklingen kring de polisanmälda brotten.

Oron för sexualbrott

Östermalmsborna ligger något över stadens snitt när det gäller upplevelsen av att bli ”utsatt för sexuella trakasserier” eller att ”kvinnor antastas”. Och andelen ökar långsamt. Mest utsatta är kvinnor i åldersgruppen 16-29 år.²⁵ Oron för att bli utsatt för sexuella övergrepp/våldtäkt har dock minskat enligt NTU²⁶. Enligt Stockholmsenkäten är det en sedan förra mättillfället färre elever, främst flickor i åk 2 på gymnasiet, som uppger att de blivit tvingade till sex/våldtagna.

---

²³ Totalt sett har tryggheten ökat på Östermalm mellan mätningarna 2020-2021. Dock uttrycker nästan 25 procent av de tillfrågade kvinnorna att de är otrygga på kvällstid, mot drygt 11 procent bland männen. Bland kvinnor över 65 år uttrycker drygt 31 procent att de är otrygga kvällstid mot drygt 27 procent av männen i samma åldersgrupp. Polisens trygghetsmätning, 2021.

²⁴ Stadens trygghetsmätning 2021.

²⁵ Stockholms stads Trygghetsmätning 2020. Frågan om ”kvinnor antastas” är även ställd i polisens trygghetsmätning 2020 och resultatet blev exakt lika som i stadens, 2021 ställdes inte den frågan.

²⁶ NTU 2022, Brå

Ungas oro och oro för unga

På det hela taget uppfattas stadsdelen som lugn utifrån ett barn och ungdomsperspektiv när verksamheterna fick möjligheten att lämna sin bild av Östermalm 2022²⁷. Enligt de elevundersökningar som genomförs i de kommunala skolorna varje läsår i årskurs 2, 5 och 8 känner sig de flesta elever på Östermalm trygga i sin skola. Resultaten är något lägre än stadens snitt i årskurs 5 och 8. Om man räknar med de elever som svarat mittenalternativet på den femgradiga skalan, en 3:a, ser resultaten bättre ut. Alla skolor arbetar med värdegrunden och trygghet för eleverna på olika sätt utifrån främjande, förebyggande och åtgärdande insatser. Arbetet fortsätter utifrån den analys varje skola gör kring sina resultat²⁸.

Enligt Stockholmsenkäten 2022 är alkoholkonsumtionen bland ungdomar på Östermalm återkommande den högsta i staden, i högstadiet mer än dubbelt så hög som stadens snitt. En positiv nyhet att är dock en liten ökning av pojkar i åk 2 på gymnasiet som uppger att de inte dricker alkohol alls. Bland flickorna har alkoholkonsumtionen dock ökat. På Östermalm anger tillfrågade verksamheter också att alkoholdebuten ofta är tidig på Östermalm²⁹. Vidare så bjuder nästan dubbelt så många föräldrar på Östermalm sina barn i åk 9 på alkohol, jämfört med föräldrar i staden i snitt³⁰ och ungdomarna uppger också att de dricker hemma eller hemma hos någon annan, i högre utsträckning jämfört med övriga staden. Detta påverkar möjligheterna i det förebyggande och uppsökande arbetet.

I Stockholmsenkäten syns också att rökningen har ökat i hela staden och Östermalm har den högsta andelen flickor som röker i staden. Bruket av e-cigarett tros ligga bakom den markanta ökningen. Även snusandet har ökat, särskilt bland flickorna. Det vita tobaksfria snuset som ofta innehåller en högre nikotinhalt, tros förklara ökningen.

En positiv nyhet är att narkotikaanvändningen har minskat bland unga på Östermalm, förutom bland pojkar i åk 2 på gymnasiet. Narkotikatillgängligheten är god, främst bland ungdomar i gymnasiet. Fler flickor i åk 2 och färre flickor i åk 9 uppger att de haft möjlighet att prova narkotika, av de som inte har provat. Narkotikaanvändning i gymnasiet är högre än i grundskolan, ca 30 procent av båda könen har någon gång använt narkotika i åk 2 på gymnasiet jämfört med ca 10 procent i åk 9. Cannabis är den

---

²⁷ Inom socialtjänsten finns verksamheter som fältassistenter, ungdomsgård, preventionssamordnare med flera. Samtliga nämnda funktioner samt förskoleavdelningen och föräldravandrarna har fått möjlighet att bidra till lägesbilden kring barn och unga.

²⁸ Utifrån Utbildningsförvaltningens lägesbild för Östermalms skolor 2022.

²⁹ Utifrån svar från verksamheter kring hur det varit på Östermalm under 2022.

³⁰ Forskning visar att unga som blir bjudna hemma och som har föräldrar med en tillåtande attityd till alkohol, dricker mer även på egen hand.

vanligaste narkotikan. Kopplingen mellan tobaksanvändning/rökning, alkohol och narkotikaanvändning är tydlig. De som röker både dricker alkohol och provar narkotika i högre utsträckning. Därför bör det tidiga förebyggande arbetet mot exempelvis narkotika fokusera på att förebygga rökning och nikotinanvändning.

Psykisk ohälsa

Enligt Stockholmsenkäten 2022 så är det en minskad andel flickor, störst minskning i åk 9, som skattar sin hälsa som god. Pojkarna skattar sin hälsa generellt som bättre. Det är ett index som räknar samman flera frågor som rör ungas fysiska och psykiska mående.

Under läsåret 2021/2022 hade totalt 27 elever på kommunala skolor i stadsdelen mer än 50 procent frånvaro. Frånvaron är fortsatt påverkad av pandemin och är svårtolkad. Problematisk skolfrånvaro är en utmaning på skolorna och blir allt vanligare även i yngre åldrar. Staden har beslutat att det i samtliga stadsdelar ska finnas skolsociala team, SST, i samverkan mellan stadsdelsförvaltning och utbildningsförvaltningen gällande elever med problematisk skolfrånvaro. Ett sådant team är uppstartat på Östermalm för att i samverkan främja elevers närvaro³¹. Verksamheterna i stadsdelen uttrycker också att könsnormerna är djupt rotade bland unga i stadsdelen vilket bland annat bidrar till olika former av våld. Det är svårt att nå ut med hjälp och stöd till framförallt pojkar.

Ökad oro för bostadsinbrott

Oron för att råka ut för bostadsinbrott har enligt NTU 2022 ökat något i lokalpolisområdet sedan 2021. De polisanmälda brotten fortsätter dock att minska.

Oro och utsatthet hos särskilt sårbara brottsoffer

Funktionsnedsatta är både otryggare och mer utsatta än någon annan grupp, så är det generellt och inget specifikt fenomen för Östermalm³². Dock är det ett problem³³.

Gruppen 65 år eller äldre på Östermalm, är dock generellt sett tryggare än samma åldersgrupp i staden. Men ställs specifika frågor kring olika situationer så blir bilden mer komplicerad. På Östermalm svarar exempelvis de som är 65 år eller äldre, i högre utsträckning än i staden att;

---

³¹ Enligt Utbildningsförvaltningens lägesbild för Östermalm 2022.

³² Stockholms stads trygghetsmätning 2020.

³³ På Östermalm finns ett nätverk som hålls ihop av Engelbrekts församling. Nätverket samlar deltagare från olika verksamheter i stadsdelen som möter olika typer av invånares behov. Såväl barn/ungdom, äldre, funktionsnedsatta, nyanlända, våldsutsattas perspektiv lyfts på mötena. Deltagarna byter information och erfarenheter minst ett par gånger per termin och såväl polisen som flera berörda funktioner från stadsdelsförvaltningen deltar.

- de inte går ut ensam på kvällstid i sitt område av oro för att utsättas för brott
- vidtar olika säkerhetsåtgärder som ofta tar taxi hem när klockan är mycket, köpt olika slag av stöldskyddsutrustning mm.
- upplever problem med moped/MC-trafik på gång-och cykelvägar.³⁴

Även i polisens trygghetsmätning för 2021 syns att många äldre avstår från olika aktiviteter. Men å andra sidan har också många äldre svarat att de aldrig, av olika skäl, exempelvis går ut kvällstid. Och detta val behöver ju inte vara kopplat till otrygghet och rädsla för att utsättas för brott. Men om det är rädsla för att utsättas för brott som gör att någon begränsas i sin rörelsefrihet så är det ett allvarligt problem.

Analys av den upplevda tryggheten på Östermalm 2022

Efter att ett par år levt under restriktioner kopplat till pandemin, med förändrade rörelsemönster, förutsättningar, utsatthet och upplevd trygghet så har vardagen succesivt återgått till det mer normala. De polisanmälda brotten ökar generellt och närmar sig eller har uppnått nivåerna för 2019. Dock uppger Östermalmsborna, oavsett åldersgrupp, att de i mångt och mycket uppfattar sig som trygga. Skillnader finns dock mellan könen där kvinnor exempelvis svarar i dubbelt så hög utsträckning att de är otrygga kvällstid utomhus.

De polisanmälda rånen ligger kvar på en relativt låg nivå efter pandemin. Oron för rån brott har minskat under 2022 enligt NTU, men oron kommer fram i polisens medborgarundersökning under 2022. Den upplevda tryggheten kan påverkas negativt på sikt om nätverkskriminella söker sig in till kroglivet i city och tar med sig konflikterna dit. Det finns en ökande risk för detta då kroglivet återgått till normalläget efter restriktionerna.

Den upplevda problematiken kopplad till vårdslösa körningar och ordningsstörningar längs Strandvägen har avtagit. Framst troligen med anledning av de fysiska hinder som etablerats på platsen. Däremot lyfte stadsdelsnämndens politiker en upplevd oro och otrygghet kring Karlaplan som man fått till sig från invånare i stadsdelen. Med anledning av detta etablerades under 2022 en platssamverkan för Karlaplan.

Oron för att råka ut för bostadsinbrott har ökat något trots att de polisanmälda brotten fortsatt att minska.

---

³⁴ Stockholms stads trygghetsmätning 2020.

Tiggeri och olovliga sovplatser i offentlig miljö har åter ökat. På Östermalm finns en, för tillfället, olovlig bosättning men däremot desto fler platser där hemlösa sover utomhus. Detta upplevs av invånare som otrygghetsskapande och störande.

Prioriterade samverkansområden

Samverkan sker idag mellan staden och polisen i en mängd olika frågor lokalt och centralt, alltifrån långsiktiga strukturer kring lokalt trygghetsarbete och krisberedskap till mer för stunden påkallade uppdrag som särskilda evenemang.

Utifrån den lokala lägesbilden identifieras lokala prioriterade samverkansområden. Därutöver lyfter den övergripande överenskommelsen tio stadsövergripande prioriterade utmaningar där samverkan är särskilt påkallad på såväl lokal som central nivå. Med utgångspunkt i den lokala lägesbilden prioriteras efter en gemensam analys inom vilka områden gemensamma åtgärder ska ske. I prioriteringen ska hänsyn tas till den tillgängliga lokala resursen samt vilka av stadens övergripande verksamheter och polisens regionala verksamheter som kan tas i anspråk. Prioriteringen beskrivs under rubriken Sammantagen bedömning av lokal lägesbild.

Lokalt prioriterade samverkansområden

Lokalt prioriterat område (1)

Unga i risk för kriminalitet och Skolan som brottsplats

Utöver det löpande förebyggande arbetet som sker i skolan och på fritiden så ser stadsdelen ett behov att utöka och vässa samverkan med fler aktörer kring barn och unga tillsammans med polisen, utbildningsförvaltningen och Norrmalms stadsdelsförvaltning. Parterna har samverkat sedan 2021.

Se beskrivning i åtgärdsplan *Unga i risk för kriminalitet och skolan som brottsplats*

Lokalt prioriterat område (2)

Riktat arbete mot avgränsade platser och utsatta områden

De polisanmälda brotten på Östermalm koncentreras kring det restaurang- och krogända områdena kring främst Stureplan. Idag finns etablerad platssamverkan kring Stureplan-Östermalmstorg, Strandvägen och Karlaplan som förvaltningen bjuder in till.

Se beskrivning i åtgärdsplan *Riktat arbete mot avgränsade platser och utsatta områden*.

Lokalt prioriterat område (3)

Särskilt utsatta och sårbara brottsoffer

En relativt stor andel av befolkningen på Östermalm³⁵ är äldre. Arbetet med att öka tryggheten för äldre är också en av nämnden prioriterade frågor.

Äldre och funktionsnedsatta är några av flera särskilt sårbara grupper som beaktas i det förebyggande arbetet. I trygghetsmätningar syns att framförallt funktionsnedsatta är mer utsatta och betydligt otryggare än andra grupper i samhället. Detta mönster syns även på Östermalm.

Arbetet med våldsutsatta kvinnor, våld i nära relation, är också en del av arbetet i detta prioriterade samverkansområde och behöver utvecklas mer under 2023.

Se beskrivning i åtgärdsplan *särskilt utsatta och sårbara brottsoffer*.

Lokalt prioriterat område (4)

Avhopparverksamhet för kriminella

Om någon söker avhopparstöd finns det en beredskap för detta, både inom Stockholms stad och inom Lokalpolisområde Norrmalm. I Stockholms stad får avhoppare från kriminella grupperingar som vill lämna en kriminell livsstil stöd i samarbete med polisen. Socialtjänsten på Östermalm stadsdelsförvaltning konsulterar vid behov stadens övergripande avhopparverksamhet på socialförvaltningen.

Se beskrivning i åtgärdsplan *avhopparverksamhet för kriminella*

Stadsövergripande prioriterade samverkansområden

Riktat arbete mot avgränsade platser och utsatta områden

Lägesbild gällande arbetet mot avgränsade platser och utsatta områden finns och det pågår arbeten inom området. Se Åtgärdsplan.

Arbete sker i linjeverksamhet. Beskrivs under punkten ”Kommentar” nedan

Lägesbilden gällande arbetet mot avgränsade platser finns men detta arbete prioriteras ej i nuläget. Anledning beskrivs under punkten ”Kommentar” nedan.

Beskrivning av området: Samverkan ska utgå ifrån en analys där avgränsade platser eller områden med hög brottslighet och/eller otrygghet som kräver gemensamma åtgärder identifieras på lokal nivå. Vissa områden uppvisar en problematik som i hög grad kräver gemensamma insatser från flera samhällsaktörer för att komma till rätta med existerande problem. Ambitionen är att polisen och staden i samverkan med bl.a. civilsamhället och näringsliv ska nå målet att inte ha något särskilt utsatt eller utsatt område inom Stockholms stad. För att nå detta krävs gemensam kraftsamling och en prioritering avseende insatser.

---

³⁵ Uppgifter hämtade från *Områdesfakta*, stockholm.se

Kommentar:

Den polisanmälda brottsligheten på Östermalm koncentreras företrädesvis kring det restaurang- och krogtäta områdena kring Stureplan, knutpunkter och till viss del kring vissa turistmål. Det finns idag en etablerad platssamverkan kring Stureplan-Östermalmstorg, Strandvägen och Karlaplan som stadsdelen bjuder in till.

Se beskrivning i åtgärdsplan *Riktat arbete mot avgränsade platser och utsatta områden*.

Pågående samverkansinsatser i linjeverksamhet***Trygghetsvandringar***

Lägesbilden för 2023 samt en nulägesanalys under 2023 kommer att ligga till grund för var trygghetsvandringar kommer att genomföras under året. Såväl bostadsområden, knutpunkter som parkmiljöer kommer att beaktas.

Unga i risk för kriminalitet

Lägesbilden gällande arbetet med unga i risk för kriminalitet finns och det pågår arbeten inom området. Se Åtgärdsplan.

Arbete sker i linjeverksamhet. Beskrivs under punkten ”Kommentar” nedan

Lägesbilden gällande arbetet med unga i risk för kriminalitet finns men detta arbete prioriteras ej i nuläget. Anledning beskrivs under punkten ”Kommentar” nedan.

Beskrivning av området: Barn och unga som riskerar att hamna i kriminalitet är en prioriterad grupp för riktade insatser. Skolan har en betydande roll som skyddsfaktor, men är i behov av en nära samverkan med socialtjänst och polis för att lyckas med uppdraget för de unga som är i riskzon att hamna i destruktivt beteende. I de lokala samverkansöverenskommelserna är det därför av särskild vikt att skolan tas med som en aktör med möjlighet att föreslå och delta i åtgärder som behövs för att förhindra att unga hamnar i kriminalitet.

Kommentar:

Utöver det löpande förebyggande arbetet som sker i skolan och på fritiden så ser stadsdelen ett behov att utöka och vässa samverkan med fler aktörer kring barn och unga. Sedan 2021 samverkar Östermalm och Norrmalm stadsdelar, med lokalpolisområde Norrmalm och utbildningsförvaltningen med utgångspunkt från barnperspektivet utveckla en samverkan för ökad trygghet för barn och unga.

Se beskrivning i åtgärdsplan *Unga i risk för kriminalitet och skolan som brottsplats*

Avhopparverksamhet för kriminella

Lägesbilden gällande arbetet med avhopparverksamhet för kriminella finns och det pågår arbeten inom området. Se Åtgärdsplan.

Arbete sker i linjeverksamhet. Beskrivs under punkten ”Kommentar” nedan

Lägesbilden gällande arbetet med avhopparverksamhet för kriminella finns men detta arbete prioriteras ej i nuläget. Anledning beskrivs under punkten ”Kommentar” nedan.

Beskrivning av området: Arbetet med att hjälpa avhoppare som vill lämna organiserad brottslighet eller ett kriminellt nätverk pågår både inom Polisregion Stockholm och inom Stockholms stad utifrån olika ansvarsområden och arbetssätt. Samverkan sker idag mellan de båda verksamheterna men behöver utvecklas gemensamt kring målgrupp och arbetssätt.

Kommentar:

Ingen har sökt stöd för avhopparverksamhet under 2022.

Om någon söker avhopparstöd finns det dock en beredskap för detta, både inom Stockholms stad och inom Lokalpolisområde Norrmalm. I Stockholms stad får avhoppare från kriminella grupperingar som vill lämna en kriminell livsstil stöd av staden i samarbete med polisen. Socialtjänsten på Östermalm stadsdelsförvaltning konsulterar vid behov stadens övergripande avhopparverksamhet på socialförvaltningen.

Se beskrivning i åtgärdsplan *Avhopparverksamhet för kriminella*

Arbetet mot våldsbejakande extremism

Lägesbild gällande arbetet mot våldsbejakande extremism finns och det pågår arbeten inom området. Se särskild handlingsplan för stadens arbete mot våldsbejakande extremism. I handlingsplanen finns en specifik lägesbild avseende våldsbejakande extremism och därtill beskrivs lämpliga åtgärder.

Mot bakgrund av lokal lägesbild finns behov av särskilda samverkansinsatser inom området. Se Åtgärdsplan.

Beskrivning av området: Stockholms stad och Polisregion Stockholm samverkar mot våldsbejakande extremism och för att stärka stadens fysiska skydd mot terrorangrepp. Arbetet specificeras genom gemensamma åtaganden i de lokala samverkansöverenskommelserna och för stadens räkning även i lokala handlingsplaner. Lokala gemensamma lägesbilder tas fram där respektive verksamhet bidrar med sin kunskap om våldsbejakande extremism utifrån sin verksamhet. Samverkan och arbetssätt ska utvecklas med gemensamma processer där kunskaps- och informationsdelning mellan organisationerna utifrån gällande lagstiftning är en viktig punkt.

Diarienummer:

Lokalpolisområde Norrmalm: A712.651/2022

Utbildningsförvaltningen: UTBF2022/799

Östermalms stadsdelsförvaltning: ÖST 2022/959

Sid 19 av 23

Kommentar:

Det är låg verksamhet inom våldsbejakande extremism i stadsdelen. Om en anmälan kommer in finns beredskap att hantera detta. Den form av våldsbejakande extremism som märkts av inom Östermalms stadsdelsområde rör vit makt-rörelsen. Ett antal tillståndsgivna demonstrationer, och motdemonstrationer genomförs normalt årligen inom stadsdelsområdet. Ett fåtal klotter och ett par incidenter med elever i skolan inträffar årligen.

Särskilt utsatta och sårbara brottsoffer

- Lägesbilden gällande arbetet med särskilt utsatta och sårbara brottsoffer finns och det pågår arbeten inom området. Se Åtgärdsplan.
- Arbeta sker i linjeverksamhet. Beskrivs under punkten ”Kommentar” nedan
- Lägesbilden gällande arbetet med särskilt utsatta och sårbara brottsoffer finns men detta arbete prioriteras ej i nuläget. Anledning beskrivs under punkten ”Kommentar” nedan.

Beskrivning av området: Risken för att bli utsatt för brott ser olika ut för olika individer och samhällsgrupper vilket kopplas till individens livssituation, livsstil och yrke. Det finns brottsoffergrupper som har begränsade resurser att hantera brott de utsätts för, vilket innebär att de är särskilt sårbara. Det innebär inte alltid att de utsätts oftare för brott, men att om de utsätts har de svårare att få hjälp och stöd. Samverkan mellan Stockholms stad och Polisregion Stockholm ska särskilt beakta de äldres utsatthet av bedrägerier, personer som är utsatta för våld i nära relation, hedersrelaterat våld, och brott mot individer utifrån deras etnicitet, nationalitet, funktionshinder, kön, religion eller sexuell läggning. Arbetet med unga brottsoffer ska ske i samverkan med socialförvaltningen.

Kommentar:

En stor andel av befolkningen på Östermalm³⁶ är äldre. Arbetet med att öka tryggheten för äldre är också en av nämnden prioriterade frågor.

Äldre och funktionsnedsatta är några av flera särskilt sårbara grupper som beaktas i det förebyggande arbetet. I trygghetsmätningar syns att framförallt funktionsnedsatta är mer utsatta och betydligt otryggare än andra grupper i samhället. Detta mönster syns även på Östermalm.

Se beskrivning i åtgärdsplan *särskilt utsatta och sårbara brottsoffer*.

---

³⁶ Uppgifter hämtade från *Områdesfakta*, stockholm.se

Otillåten påverkan

- Lägesbilden gällande arbetet med otillåten påverkan finns och det pågår arbeten inom området. Se Åtgärdsplan.
- Arbete sker i linjeverksamhet. Beskrivs under punkten ”Kommentar” nedan
- Lägesbilden gällande arbetet mot otillåten påverkan finns men detta arbete prioriteras ej i nuläget. Anledning beskrivs under punkten ”Kommentar” nedan.

Beskrivning av området: Polisregion Stockholm och Stockholms stad arbetar i samverkan mot otillåten påverkan och övergrepp i rättssak. Begreppen syftar på situationer där någon med olagliga eller lagliga medel utövar påtryckningar för att otillbörligen påverka tjänstemän eller politiker i deras beslutsfattande och yrkesutövning, samt otillbörligen påverkar brottsoffer och vittnen. Brottsförebyggande, demokratigrundande, arbetsrättsliga och arbetsmiljömässiga insatser ska genomföras på såväl central som lokal nivå.”

Kommentar:

På Östermalm har detta inte varit vanligt förekommande. *Program och riktlinjer om hot och våld Östermalms stadsdelsförvaltning* finns tillgängligt via intranätet och ger råd och stöd kring hot och våld i arbetsmiljön och är under revidering.

Skolan som brottsplats

- Lägesbilden gällande arbetet med skolan som brottsplats finns och det pågår arbeten inom området. Se Åtgärdsplan.
- Arbete sker i linjeverksamhet. Beskrivs under punkten ”Kommentar” nedan
- Lägesbilden gällande arbetet mot skolan som brottsplats finns men detta arbete prioriteras ej i nuläget. Anledning beskrivs under punkten ”Kommentar” nedan.

Beskrivning av området: Polisregion Stockholm och Stockholms stad ska i samverkan arbeta mot förekomsten av brottslighet i särskilt brottsutsatta skolor. Skolan är den plats där en betydande del av ungdomsbrottsligheten utspelar sig, och där brottsutövare och brottsoffer träffas dagligen. Därför ska polisen och staden centralt och lokalt arbeta för att förebygga, utreda och beivra brott i skolmiljö. Respektive part deltar utifrån egna förutsättningar.

Kommentar:

Utöver det löpande förebyggande arbetet som sker i skolan och på fritiden så ser stadsdelen ett behov att utöka och vässa samverkan med fler aktörer kring barn och

Diarienummer:

Sid 21 av 23

Lokalpolisområde Norrmalm: A712.651/2022

Utbildningsförvaltningen: UTBF2022/799

Östermalms stadsdelsförvaltning: ÖST 2022/959

unga. Sedan 2021 samverkar Östermalm och Norrmalm stadsdelar, med lokalpolisområde Norrmalm och utbildningsförvaltningen med utgångspunkt från barnperspektivet utveckla en samverkan för ökad trygghet för barn och unga. Se beskrivning i åtgärdsplan *Unga i risk för kriminalitet och skolan som brottsplats*

Otillåtna bosättningar

- Lägesbilden gällande arbetet mot otillåtna bosättningar finns och det pågår arbeten inom området. Se Åtgärdsplan.
- Arbeta sker i linjeverksamhet. Beskrivs under punkten ”Kommentar” nedan
- Lägesbilden gällande arbetet mot otillåtna bosättningar finns men detta arbete prioriteras ej i nuläget. Anledning beskrivs under punkten ”Kommentar” nedan.

Beskrivning av området: Polisregion Stockholm och Stockholms stad ska i samverkan arbeta systematiskt för att förebygga förekomsten av otillåtna bosättningar där så är relevant kopplat till lokal lägesbild.

Kommentar:

På Östermalm finns i dagsläget en känd olovlig bosättning. Vanligt förekommande är dock att personer sover sporadiskt på olika platser. Det finns en god och kontinuerlig kommunikation med lokalpolisområdet och parkmiljöavdelningen kring detta. Vid misstanke om att bosättning håller på att etablera sig vet berörda hur de ska agera.

Ordningsvakter

Polisregion Stockholm och Stockholms stad fortsätter och utvecklar samordningen med ordningsvakter, med särskilt fokus på platser med ökat behov av trygghet i den offentliga miljön. Det samordnande arbetet med ordningsvakter sker från stadsövergripande nivå på säkerhetsenheten. På den lokala nivån utvecklas operativ samverkan mellan stadens verksamheter, polisen och ordningsvakterna för att skapa så bra förutsättningar för alla parter som möjligt att arbeta för ett tryggare och säkrare Stockholm.

Kamerabevakning

Stockholms stad och Polisregion Stockholm fortsätter samarbetet med bevakningskameror på särskilt utvalda platser i staden. Det samordnande arbetet för Stockholms stad sker på säkerhetsenheten.

Sammantagen bedömning av lokal lägesbild

Östermalmsborna är överlag trygga, välutbildade och arbetslösheten är låg. Brottsligheten är, för att tillhöra en citykärna, relativt låg, trots en hög tillgänglighet på droger. Den anmälda brottsligheten koncentreras företrädesvis kring det restaurang- och krogtäta områdena kring Stureplan, knutpunkter och till viss del kring vissa turistmål. Många kriminella dras till krog- och besökstata miljöer. En återgång pågår nu till de nivåer av brottslighet som rådde innan pandemin.

På stora delar av Östermalm och i framförallt bostadsbetonade kvarter, är det väldigt lugnt. Östermalm har den äldsta befolkningen i staden. Äldre och andra särskilt sårbara grupper är prioriterade ur ett förebyggande perspektiv, inte minst på Östermalm. Olika trygghetsmätningar, medborgardialoger och brottsstatistik visar ändå på lokala utmaningar på Östermalm. Oron för att råka ut för rån sticker exempelvis ut bland Östermalmsborna. Rånen har totalt sett inte ökat i anmälningsstatistiken, de har minskat över tid. Däremot ökar bedrägerierna kraftigt, dock inte bara på Östermalm.

De flesta brottsoffer och förövare är inte boende på Östermalm. Stadsdelen har inte bara ett omfattande krog- och restaurangliv utan även många stora arbetsplatser samt skolor som dagligen drar till sig besökare från hela staden. Det brottsförebyggande och trygghetskapande arbetet riktar sig därmed inte bara till de boende i stadsdelen utan även till de som är besökare eller verksamma i stadsdelen.

Bland unga på Östermalm är bruk av droger, främst alkohol- och narkotika hög. Narkotika och andra droger förekommer ofta på krogen men även på hemmafester. Östermalmsföräldrar har i hög grad en tillåtande inställning till deras barns alkoholkonsumtion visar olika mätningar. Östermalmsborna uppfattar generellt inte droger som något större problem i stadsdelen, vilket troligen hänger ihop med att drogerna just förekommer i stor utsträckning i slutna miljöer som på krogar och fester av olika slag. Lustgasavandandet slog igenom stort under 2022 bland unga.

Östermalm är en väldigt tydligt uppdelad stadsdel mellan bostadskvarter och krog-restaurangliv. Därför lämpar den sig väl för att samverka kring olika specifika geografiska platser. Den tidigare upplevda problematiken kopplad till vårdslösa körningar och ordningsstörningar längs Strandvägen har minskat hos såväl boende som näringsidkare efter genomförda insatser. Däremot lyfts Karlaplan, som av vissa uppfattades som en otrygg plats, under 2022.